

STAND VAN ZAKEN OMGEVINGSWET

HOOFDLIJNEN

Deze mededeling informeert uw commissie over twee onderwerpen binnen het dossier Omgevingswet, namelijk de besluitvorming over de inwerkingtredingsdatum en de onderhoudslegger. Samengevat komen de meeste recente ontwikkelingen er op neer dat:

- Minister de Jonge na intensief overleg met de koepels van de decentrale overheden heeft besloten de Tweede en Eerste Kamer voor te stellen om de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking te laten treden;
- de activiteiten die erop zijn gericht om de onderhoudslegger van de waterschappen onder het regime van de Omgevingswet te brengen en via het Digitaal Stelsel Omgevingswet te ontsluiten vertraging hebben opgelopen.

NADERE TOELICHTING

1. Besluitvorming over inwerkingtredingsdatum

Draagvlak voor Inwerkingtreding Omgevingswet op 1 januari 2024

Tijdens Bestuurlijk Overleggen op 23 en 25 januari jl. hebben minister De Jonge, de VNG, het IPO, Rijkspartijen en de Unie gesproken over de stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet en het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). De gezamenlijke conclusie was dat de voorwaarden voldoende zijn ingevuld om nu een besluit te nemen over de inwerkingtredingsdatum. De datum van 1 januari 2024 heeft breed draagvlak bij alle partijen.

Ontwerpbesluit voorgehangen bij beide Kamers

Het bepalen van de inwerkingtredingsdatum is het sluitstuk van een langjarig proces van totstandkoming van het nieuwe stelsel en de voorbereiding op de invoering daarvan. Gezien het bijzondere karakter van de stelselherziening van het omgevingsrecht is voorzien in een procedure die het parlement de gelegenheid biedt om een afweging te maken over de voorgenomen datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op grond van artikel 23.10, tweede lid, van die wet wordt het ontwerpbesluit voorgehangen bij beide Kamers der Staten-Generaal. Dit is bepaald in de Invoeringswet Omgevingswet (Stb. 2020, 172). Ter uitvoering daarvan is het ontwerp van het koninklijk besluit inmiddels bij beide Kamers voorgehangen. De Kamers nemen dus het uiteindelijke besluit over de inwerkingtredingsdatum.

[Lees de brief van de minister aan de Eerste en Tweede Kamer](#)

Het debat over het KB Inwerkingtreding Omgevingswet en het indienen van eventuele moties en amendementen staat op dit moment in potlood gepland op 7 maart a.s. Finale besluitvorming door de Eerste Kamer is voorzien op 14 maart a.s.

Snel duidelijkheid is nodig

Door de uitvoeringspraktijk is aangegeven dat ten minste zes maanden voorbereidingstijd tijd wenselijk is om na een definitief besluit over de datum van inwerkingtreding de nodige stappen voor het inregelen zorgvuldig te kunnen zetten en om tijdig te kunnen bepalen onder welk wetsregime vergunningen voor nieuwe activiteiten moeten worden aangevraagd. Helderheid en tijdigheid van het bekend hebben van het moment van inwerkingtreding is hiermee van groot belang om tijdig rechtszekerheid te bieden naar de bevoegd gezagen, burgers en ondernemers.

De waterschappen hebben zich onverkort uitgesproken voor invoering van de Omgevingswet. Daarnaast onderschrijven zij het belang dat de wet verantwoord wordt ingevoerd, zodat dienstverlening aan inwoners en bedrijven niet in het geding komt en gebiedsontwikkeling ongehinderd doorgang kan vinden.

Snelle duidelijkheid over de datum van inwerkingtreding is nodig.

De waterschappen hebben zich de afgelopen jaren, in nauwe samenwerking met andere overheden, intensief voorbereid op de Omgevingswet en willen aan de slag met de invoering. De voortgang die inmiddels geboekt is, het inzicht over de resterende punten en de afspraken die daarover met de minister zijn gemaakt, alsmede de minimaal noodzakelijke zes maanden voorbereidingstijd voor de uitvoeringspraktijk, geven de waterschappen, provincies, gemeenten en bedrijven het vertrouwen dat 1 januari 2024 een verantwoorde datum is.

VNG, IPO en Unie van Waterschappen hebben daarom op 27 januari gezamenlijk [een brief](#) aan de Eerste Kamer geschreven met de oproep tot spoedige besluitvorming over de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het tijdig instemmen van de Kamers (liefst nog in maart van dit jaar) geeft alle partijen de nodige duidelijkheid. Nog langere onzekerheid hierover werkt verlamrend en vertragend.

Intensief testen

De waterschappen hebben er vertrouwen in dat het DSO op het moment van inwerkingtreding op 1 januari 2024 voldoende gereed is. Door intensief te testen weten we welke verbeteringen er nog in het DSO doorgevoerd moeten worden en welke tijdelijke maatregelen er beschikbaar zijn. Waterschappen nemen actief deel aan de ketentesten en zullen dat ook de komende tijd blijven doen.

Doorontwikkeling

Het werk is met het bepalen van de datum van 1 januari 2024 nog niet klaar. Samen kunnen betrokken partijen nu definitief de stap zetten naar de laatste fase voor inwerkingtreding. Met vereende krachten wordt doorgewerkt aan het verder verbeteren van de performance, stabiliteit, gebruikersvriendelijkheid en de content van het DSO. De ondersteuning van de waterschappen vanuit de Unie blijft ook in 2024 beschikbaar.

Maar ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden de werkprocessen en software doorontwikkeld. Er is een serviceketen ingericht voor de ondersteuning van de samenwerkende overheden en voor burgers en bedrijven die vragen hebben.

2. Onderhoudslegger onder de Omgevingswet

Door de Universiteit van Utrecht (prof.dr.mr. H. Havekes) is de Unie een aantal jaren geleden geadviseerd om de onderhoudslegger op grond van de Waterschapswet onder de werking van de Omgevingswet te gaan brengen. Na besluitvorming in Unieverband is dit advies overgenomen en door de Unie als vertrekpunt genomen in de besprekingen met de ministeries van IenW en BZK die moeten zorgen voor verankering in wetgeving en ontsluiting via het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Na een aantal gespreksrondes heeft dit proces tezamen met vertegenwoordigers van een aantal waterschappen en Geonovum geleid tot een concept-rapport van het adviesbureau Wetgevingswerken. Deze rapportage is rondgestuurd naar de deelnemers. De uitgebrachte commentaren zijn door het ministerie van IenW, dat zich als coördinerend ministerie opstelt, verzameld. Ondanks dat IenW herhaalde verzoeken aan het ministerie van BZK heeft gedaan om ook op het rapport van Wetgevingswerken te reageren, is dat helaas tot op heden uitgebleven. Diverse personele wisselingen bij BZK kunnen daar debet aan zijn. De betrokkenheid van BZK is voor IenW essentieel om weer voortgang te krijgen in het proces. BZK is immers stelselverantwoordelijke voor de Omgevingswet.

Na reactie door BZK zal het vervolgproces op hoofdlijnen bestaan uit het verwerken van alle commentaren op het rapport. Vervolgens zal deze rapportage aan de stuurgroep die voor dit traject is ingesteld, worden voorgelegd alvorens het in consultatie gaat.

Door de opgetreden vertraging staat 1 januari 2024 als datum waarop de onderhoudslegger onder het regime van de Omgevingswet valt en via het Digitaal Stelsel Omgevingswet kan worden ontsloten onder druk.